

Erik Stinus

Popis stanovništva

Ljuljaju se na stablu banjana,
Draupadí, Ismat i Roy.
Draupadí u crvenoj košulji,
Ismat u zelenoj, Roy
u cvjetastim kratkim hlačama
što su ih sašile ove dvije djevojke
od ostatka kretona
izvučenog iz usta krave.
Ljuljaju se na stablu banjana.
Iz usta krave stvoriteljice
izišli su, kao jeftini kreton,
novinski papir, iz neuništive
košare naroda nosača.
Ljuljaju se, viču
a zračni korijeni stabla
hvataju asfalt
ispred šume da bi ispuzli
prema automobilima. Gradsko poglavarstvo,
automobili su uperili oči na njega,
konzultanti za obnovu
uperili su pogled prema drvetu banjana,
gdje Draupadí, Ismat i Roy
pomiču ljuljačku
sve dalje i ljuljaju se
sve više, naučili su pjevati.
Da se takav doživljaj uključi
u turizam? Ili bi
trebalo preporučiti
buldožere, TBC i poplave?

Kut u srcu Bombaya

Uz dobru volju nije tako loše
na Svijetu.

Jedan koji će osvetiti Isusa ognjem i mačem
moli za 5 prostitutki u dobi od
16 do 32, koje su poginule u vatri.

U njegovom grlu sagorjela je u pepeo i Riječ,
on plače.

Jedan nosač, 155 cm visok, odbija primiti
5 rupija kao plaću za teret od 40 kg
koji je 400 m nosio po suncu.

Krpa od novčanice ispisana računskim zadacima
gospodara dovoljna je prema ratnom proračunu
jedva za malu vatru
ispod mosta, a kamo li za leću i kruh.

Jedan hadžija koji se oprao ispred džamije
gleda u prozoru auta nekoliko jadnih
crta na svom liku, oko susjeda.

Jedan dva puta rođen, dolazi sretno koračajući,
spotakne se o neku nogu i ispusti svoju žrtvu,
grozd banana, mnoštvo nevena, melisa,
iz nečistih ruku.

Umrlijan, bez identiteta, začudno olakšan,
ostaje sa svojim danima i svojom smrću
u siromašnim zonama sile teže.

A jer se sad ispod zvijezda i
satelita više ne može naći
tajno sastajalište, nepismeni
ljubavnici sve manje i manje
milovanjima plaho ispisuju
prvu crtu u zakonu.

Teritorij moćnih letaća prije ponoći je
smanjen za oko 1 hektar.

Pauk

Pauk će se na kraju valjda izvući iz umivaonika
prije nego ga zapljusne topla sapunica,
mislim, premda mu se tanke noge
ne mogu uhvatiti za glatke površine. Točno,
rukama možemo praviti velike stvari i male
i vrlo fine stvari, ima li ičega ljepšeg
od ruke? A prsti, tako su spretni, tako
osjećajni i umni; ali ipak nemoj pokušati
spasiti pauka prstima, zatvoriti šaku
oko njega, može se desiti da mu pritisneš nogu,
zgnječiš mu nešto u tijelu, a i uplašit će se
ruke kad ju ugleda svojim brojnim očima,
pa može pomisliti da je to metla, ptica ili
drugi pauk, samo mnogo veći, koji mu radi
o glavi. Ali suhom krpom možemo napraviti
stepenice od dna do ruba umivaonika. Zatim
prošećimo između dva pljuska, ti i ja, niz put
kroz visoku mokru travu koja se iza nas podiže
sa svojim crvenim klasom, svojim stolisnikom i zvončićima.
A zvončići, pitaš, hoće li ostati ovdje
do iduće godine? Možda ne sasvim u isto vrijeme,
na sasvim istom mjestu, možda ne tako mnogi, možda
više njih, ali bit će tamo i nečujno nam zvoniti
na vjetru. Ako me dođeš posjetiti, stajat će tu,
to je sigurno. A djeca na televiziji, kažeš,
dječak koji nije jeo, djevojčica koja izgleda kao
da je sama čela, same oči, bez tijela,
djeca koju je smrvila velika ruka, udarila po ustima
umjesto da im dade hrane, hoće li jednom stići kući,
a čovjek koji je prestar da bi trčao, ali trči
pred metcima, vatrom i avionima, a majka koja traži
djecu u izgorjeloj kući, a kad gasiš svjetlo
i kažeš da ćeš sada čitati priču za laku noć – svršava li
i njihova priča sretno na kraju i zauvijek?
A zvijezde, tako daleke da ih ne razumijemo,
hoće li svjetlucati među sjenama lišća u kapima
na staklu prozora kad prestane kiša, knjiga bude zaklopljena,
a ja spavam, ako te iduće godine posjetim?

Svjetlo našeg Sunčevog sustava

Slobodni Afganistan krvari.
Slobodna Rusija s okolnim zemljama trune.
Slobodna Čehoslovačka se rastavila.
Slobodan ili sputan Svijet je raznesen na mrlje.
Kiklopski otisci nogu dubu, izgrizaju.
A Jugoslavija – silno buči,
duboko u proljeće grme topovi,
gusto sniježi u brdima, crni
snijeg. Tišina istječe:

Ali zibamo ih,

zibamo djecu,
zibamo zaljubljene,
na ulici, u bolnici,
pa ih trpamo u autobuse,
pa ih tovarimo na palube brodova,
pa tražimo od njih obećanja i novac.
A oni plaćaju svojim zlatnim zubima,
i plaćaju svojim snom,
jednim bubregom, jednim okom, jednom polovicom mozga,
jednom nogom, svojom ljubavlju.
Pa im dajemo šalicu kave
i papir da ga ispune.

Pa drže

dobri roditelji povijesne sastanke
i prevrću krhotine ogledala.
Onda polijećemo s odavno poznatim teretom.
Što smo mi trpili neka i oni trpe,
na njima je sad red.

Onda postavimo nad njima križ,

pa okrunimo kamenje mjesecima,
zvijezdama i golubovima, ostajemo sjediti
i zibamo u dugim rukama puške, stingere.
A svjetlo koje pada na ta mjesta
sja, reže Svijetom uzduž i poprijeko.

Svijetle točke

Žuti cvijet je tako beznačajan da mu se ime
ne nalazi u rječnicima koje koriste škole,
poslanici i gospodarstvo.

Tražio sam ga da ti mogu reći kako se čaška,
koja prve niče iz zemlje, zove
na tvom jeziku kao i na drugima, a ti si ju
podigla do usana.

Švedane sam pitao u Smålandu zašto nemaju
pjesama o takvom cvijetu, smatrajući
da ih je u najmanju ruku njihov Linné
upoznao s njegovim postojanjem. Ali oni su me
samo gledali, začuđeni, kao da sam se raspitivao
o djevojačkom imenu nezakonite drage.

Erantis hiemalis zove se na učenom grčko-latinskom,
pa je, kako se pretpostavlja, južnjak, doseljenik
koji se ovdje skrasio, privikao na tvrdu zemlju
i zimsku ukočenost među korijenjem bukve i breze,
na hladnu groznicu koja čini da sok oštar
kao staklo reže iznutra kroz meso, na južinu,
pa opet mraz – sićušno sunce koje u sebi
skriva plamenove većeg.

Bila su dva kada je započelo, dva kada se ledenjak stanjio,
u doba potopa i poslije potopa, uobličio se i
sada sjaji iz mrklog mraka u zelenilu,
točkica kraj točkice, tisuće i nebrojeno mnoštvo. Neće se
moći kazati koji smo među njima bili nas dvoje.

Jedan dan bez poezije

Zbog grožđa, graha, rajčica
razgovara s nebom o suncu i kiši
pravim jezikom, u pravo vrijeme.
Proljetni mraz, ubija oluja kasnog ljeta.

Nakon što je preživio sezonu, izračunao dobitke i gubitke,
ne bavi se ni zalascima sunca
ni ptičjim jatima u letu, niti proučava kakav nam daju znak.

Nakon neprospavanih noći odlučuje
zadržati svoje proizvode
dok se tržišne sile ne okrenu njemu u korist.
Meni je danas kao seljaku. Rastreseno
čekam vijesti o kretanju cijena.

Plava crta

jedna plava crta, treperava, more,
za njim nevidljiva zemlja.
Mora se ulijevaju jedno u drugo
i spajaju nas
potpunije nego kopna,
i jedva da griješim u zemljopisu
nemiran ili ponizan,
između tvojih radosti,
tvojeg tla za mene. Zemlja je dobra
sa svojim vodama i kopnima
kad si tamo ti.

S danskog prevela Dora Maček